

Начало > 2 - Съобщаване за извършено престъпление. Моите права по време на разследването или съдебния процес

2 - Съобщаване за извършено престъпление. Моите права по време на разследването или съдебния процес

Как мога да съобща за извършено престъпление?

Ако сте жертва на престъпление, можете да съобщите за престъплението на прокурора или на полицията, като подадете тѣжба (*énklisi* или *mínysi*). (По точно казано, *énklisi* е тѣжба, подадена лично от жертвата. В определени ситуации наказателното производство ще бъде образувано само ако е подадена такава тѣжба (например в случай на престъпления срещу честта и репутацията на лицето). *Mínysi* представлява тѣжба или сигнал, подаден от страна, различна от жертвата, в случай на престъпление, което органите могат да разследват по собствена инициатива, независимо от това дали жертвата се е оплакала или не. На практика обаче терминът *mínysi* се използва за посочване и на двата вида тѣжба. Ето защо, когато в прокуратурата се подава каквато и да е тѣжба, тя получава уникален регистрационен номер, известен като *arithmós vivlíou minýseon* — като се използва думата *minýsi*.)

Можете също така да поискате друго лице да съобщи за престъплението от Ваше име. В този случай трябва да подпишете писмена декларация (*dílosi* или *exousiodótisi*), в която да посочите лицето, което ще подаде тѣжбата вместо Вас. За тази декларация няма стандартен формуляр, но тя трябва да бъде подписана пред служител на централен или местен държавен орган или пред адвокат (включително Вашия адвокат, ако вече имате такъв), който ще удостовери Вашия подпис. Лицето, което съобщава за престъплението от Ваше име, може да бъде адвокат или някое друго лице, на което можете да се доверите. Ако става въпрос за случай, в който наказателното производство изисква тѣжба от страна на жертвата, а жертвата е починала, правото да подаде тѣжба преминава към нейните преживели съпруг или съпруга и деца, или към нейните родители (член 118, параграф 4 от Наказателно-процесуалния кодекс (*Kódikas Poinikís Dikonomías* — „KPD“)). Ако жертвата е починала в резултат на престъплението, тези лица могат да бъдат конституирани като граждански ищци, търсещи обезщетение за претърпените от тях болка и страдание.

Можете да съобщите за престъпление устно или в писмен вид. Ако решите да съобщите за дадено престъпление устно, служителят, приемащ Вашата тѣжба, ще изготви доклад, в който ще я запише.

Трябва да платите такса за подаване на тѣжбата си. Размерът на таксата се променя периодично със съвместно решение на министъра на финансите и министъра на правосъдието, прозрачността и правата на човека. При изключителни ситуации бихте могли да платите таксата, след като подадете тѣжбата, но във всеки случай трябва да го направите в срок до 3 дни. Ако не заплатите таксата, тѣжбата Ви ще бъде отхвърлена като недопустима. Ако имате право на правна помощ, не сте задължен(а) да плащате таксата. Също така не сте задължен(а) да плащате таксата, ако сте жертва на престъпление срещу сексуалната свобода или на финансова експлоатация на сексуалния живот, домашно насилие или расова дискриминация (член 81А и член 361В от Наказателния кодекс (*Poinikós Kódikas* — „PK“)), или ако е налице нарушение на принципа на равно третиране (член 46, параграф 2 от KPD).

В случай на престъпления, които подлежат на наказателно преследване по инициатива на органите, независимо дали това е поискано от жертвата или не, не съществуват срокове за съобщаване на престъпление, с изключение на престъпления със средна степен на обществена опасност (*plimelímata*), които се погасяват по давност след 5 години. В определени случаи обаче престъплението подлежи на наказателно преследване само ако Вие, в качеството си на увредена в резултат на престъплението жертва, поискате да бъде образувано наказателно производство. В тези ситуации трябва да подадете тѣжба (*énklisi*) в срок до 3 месеца от датата, когато сте бил(а) осведомен(а) за престъплението и за

самоличността на извършителя (ако знаете кой е той).

Няма стандартен формуляр, който можете да използвате, за да подадете тџба.

В тџбата си трябва да включите следната информация:

- пълни данни за Вашата самоличност;
- нарушителя и неговите данни за контакт, ако са Ви известни;
- пълно описание на фактите;
- всички налични документални доказателства, обосноваващи Вашата тџба;
- всички свидетели, които предлагате да бъдат разпитани;
- данните на Вашия адвокат, ако сте наели такъв.

Ако не разбирате или не говорите грџки език, можете да подадете тџба на език, който разбирате, или ще Ви бъде предоставена необходимата езикова помощ, винаги при спазване на определения ред и условията в Наказателно-процесуалния кодекс или всички други специфични наказателни закони. Можете да поискате безплатен превод на документа (член 58 от Закон 4478/2017 относно правата на жертвите при подаване на жалба (член 5 от Директива 2012/29/ЕС).

Как мога да разбера какво е развитието по случая?

Когато се подава тџба, получавате уникален регистрационен номер на тџбата. Този номер Ви позволява да наблюдавате хода на делото, като използвате регистџра, който се поддџржа от прокуратурата или от съответната служба по жалбите. Можете също така да поискате и да получите удостоверение за хода на делото (*pistopoiitikó poreías*), в което да се посочва настоящата фаза на производството.

Ако делото е от компетентността на Първоинстанционния съд на Атина (*Protodikeío Athinón*), адвокатът Ви може да наблюдава хода на делото, когато то стигне до съда, на уебсайта на [Адвокатската колегия на Атина](#) (*Dikigorikós Sýllogos Athinón*). Тази възможност не се предлага на самите жертви, тџй като се изисква използването на пълномощия.

Имам ли право на правна помощ (по време на разследването или съдебния процес)? При какви условия?

По време на съдебния процес можете да имате адвокат, но трябва да платите за неговите услуги.

Ако годишният доход на семейството Ви не надвишава две трети от минималния годишен доход на член от семейството, определен в Националния общ колективен трудов договор, ще Ви бъде назначен безвъзмездно адвокат, който ще подготви и ще подаде тџба и ще Ви представлява като граждански ищец във всяка фаза на производството, при условие че сте жертва на едно от следните деяния: изтезание или друго престџпление срещу човешкото достойнство (член 137, букви А) и Б) от Наказателния кодекс); дискриминация или неравно третиране, престџпление срещу живота, личната свобода или сексуалната свобода; финансова експлоатация на сексуалния живот; престџпления срещу имущество или имуществени права; телесна повреда или престџпление, свързано с брака или семейството. Престџплението трябва да бъде тежко престџпление (*kakoúrgima*) или престџпление със средна степен на обществена опасност (*plimmélima*) от компетентността на полицейския съд с тричленен съдебен състав (*trimeloús plimmeleidikeío*), за което се предвижда минимална присџда от 6 месеца лишаване от свобода (Закон 3226/2004 (Дџржавен вестник, серия I, № 24, 4.2.2004 г.), допълнен и изменен със Закон 4274/2014 и Закон 4689/2020). Лицето, което разглежда молбата Ви за правна помощ в наказателно дело, е председателят на съда, в който делото е висящо или пред който ще бъде подадена тџба.

Адвокатът, който действа във Ваш интерес, ще Ви помогне да подготвите и да подадете документацията, необходима, за да бъдете конституиран(а) като граждански ищец, и ще Ви помага в хода на цялото производство.

Мога ли да обжалвам, ако случаят бъде приключен, преди да се стигне до съд?

Ако прокурорът към полицейския съд (*eisangeléas plimmeleiodikón*) издаде заповед, с която отхвърля тъжбата Ви, поради това че е лишена от всякакво правно основание, или ако е очевидно неоснователна по същество, или не е възможно да бъде преценена от съда, можете да обжалвате заповедта пред отговорния прокурор към апелативния съд (*eisangeléas efetón*) (член 47 и член 48 от KPD) в срок до 3 месеца от датата на заповедта — този срок не може да бъде удължен по каквато и да било причина. За да обжалвате заповедта, ще трябва да заплатите такса, която ще бъде възстановена, ако прокурорът уважи тъжбата.

Мога ли да участвам в съдебния процес?

Можете да участвате в съдебния процес само ако сте граждански ищец (*politikó enágon*), който иска от съда да присъди обезщетение за загуби или за морални вреди, болка и страдание. Можете да поискате да бъдете конституиран като граждански ищец, като подадете молба до прокурора, който се занимава с Вашия случай, или във Вашата тъжба, или с отделен документ до приключване на предварителното разследване (член 308 от KPD), лично или чрез адвокат, притежаващ общо или специално пълномощно във връзка с това. Вашият граждански иск се записва в доклад, като към него се прилага пълномощното на адвоката (член 83 от KPD). Ако в тъжбата си не сте поискали да бъдете разглеждан(а) като граждански ищец, можете да го направите в наказателния съд (член 82 от KPD), преди съдът да започне да разглежда доказателствата.

Молбата Ви за Вашето конституиране като граждански ищец ще бъде отхвърлена като недопустима, освен ако не включва кратко описание на случая, основанията за Вашето искане, а ако нямате постоянно пребиваване в рамките на териториалната компетентност на съда — назначаването на представител в рамките на тази юрисдикция. Представителят ще има право да приема връчването на всички документи или уведомления, адресирани до Вас като граждански ищец (член 84 от KPD). За да бъдете изслушан(а) като граждански ищец в наказателния съд, ще трябва да посочите упълномощен адвокат и да платите фиксирана държавна такса, която покрива цялото производство до постановяването на решение, което не подлежи на обжалване. Размерът на таксата се променя периодично със съвместно решение на министъра по икономическите въпроси и финансите и министъра на правосъдието.

Като граждански ищец Вие представлявате страна в производството с редица права. Можете да присъствате на всички съдебни заседания, включително на закритите, и имате достъп до всички документи по делото. Имате право да се обърнете към съда, за да представите своите претенции, и след разпита на свидетел можете да коментирате или да правите изявления, или да представите становище за дадено показание или представени доказателства (член 358 от KPD). Чрез Вашия адвокат можете да задавате въпроси на извършителя, на свидетелите и на други участници (например всякакви технически вещи лица, назначени по делото). Ще бъдете помолен(а) да дадете показания като свидетел (без да полагате клетва) и можете също така да предложите свидетели, при условие че съдът е уведомен своевременно. Имате право да поискате отлагане на заседанието или отвод на съдия.

Във всеки случай като жертва можете да бъдете призован(а) от съда да дадете показания като свидетел. В този случай сте задължен(а) да се явите в съда. Когато Ви разпитват като свидетел, ще имате възможност да обясните на съда фактите, свързани с престъплението. Съдията може също така да ви зададе допълнителни въпроси.

Каква е официалната ми роля в съдебния процес? Например дали съм или мога ли да избира да бъда: жертва на престъпление, свидетел, граждански ищец или частен обвинител? Какви са правата и задълженията ми в това качество?

Можете да изберете дали да се конституирате като граждански ищец, което Ви прави страна в цялото производство със значителни процесуални права, или просто да дадете показания като съществен

свидетел, при условие че наказателното производство се провежда конкретно в резултат на извършеното срещу Вас престъпление. В гръцката съдебна система не съществува понятието за частно наказателно преследване.

Мога ли да правя изявления или да представям доказателства по време на съдебния процес? При какви условия?

Можете да подадете документи, които ще бъдат прочетени в съда (член 364 от КРД) и ще бъдат включени в преписката по делото, както и можете да призовете свидетели и да уведомите съда по подходящ начин (член 326, параграф 2-1 от КРД).

Каква информация ще получа по време на съдебния процес?

Можете да присъствате на открити заседания в хода на производството, събирането на доказателства, защитната позиция на обвиняемия, пледоариите на адвокатите и решението на съда.

Ще имам ли достъп до съдебната преписка?

Като граждански ищец имате достъп до съдържанието на преписката по делото и можете да получавате копия от решението на съда.

■ Последна актуализация: 12/06/2023

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.